

Notat

Til:	Statsforvalter i Trøndelag v/ Carina Ulsund	
Fra:	SNO lokalkontor Trondheim v/ Georg Bangjord	
Dato:	13.09.2021	Antall sider (inkl. denne): 2

Fuglelivet i Svorkmyran naturreservat, Orkland kommune

Undertegnede har fulgt med på fuglelivet i dette verneområdet siden vernetidspunktet (1983) og fram til i dag. Registreringene har vært utført noe urytmisk i denne perioden, men noe mer systematisk gjennom tilsynsansvar for område først som ansatt hos Fylkesmannen på 1990-tallet og senere gjennom Statens naturoppsyn fra 2003 og fram til i dag.

Per dato er i overkant av 150 arter fugl registret i verneområdet, hvorav i overkant av 40 arter vannfugl. Per september 2021 foreligger 2210 observasjoner av fugl fra verneområdet i denne databasen. En vesentlig andel av registreringene på fugl som er utført i området, er ikke oppført i denne databasen. Det er et ønske på sikt å få lagt inn mer historiske data i basen.

På 1980 og 1990-tallet var området kjent for bl.a. spill-/hekkelass for brushane, stor hettemåkekoloni og ellers rike vannfuglforekomster. I dag er både hettemåkene og brushanene borte som hekkefugler.

Systematisk telling av fugl

Det er ikke utført noen systematisk sammenstilling av de registrerte forekomstene av fugl i området. På vernetidspunktet og fram til tidlig 1990 tallet, utførte Jan Ove Gjershaug en god del opptellinger av fuglelivet i området. Disse tellingene er ikke lagt inn i databasen artsobservasjoner.no. Etter den tid har Fylkesmannen i Sør-Trøndelag (nå Statsforvalter i Trøndelag) og senere et samarbeid med Statens naturoppsyn stått ansvarlig for mer systematisk registrering og telling av vannfuglfaunaen i området både i 2008 og 2018. Disse dataene er ikke systematisert, men de fleste tellingene er lagt inn i databasen artsobservasjoner. Både i 2008 og 2018 ble kun 24 arter vannfugl registret og med dels beskjedne antall (jf. tabell 1). Det ble på dette tidspunkt stilt spørsmål omkring hva som har skjedd, siden det var så beskjedent antall hekkende vannfugl i området. Videre at flere av de årlige hekkefuglene på 1980-/1990 tallet ikke lengre fantes der.



Betydelig endring i hekkefuglforekomsten for vannfugl

I denne perioden fra vernet oppsto til i dag, er det tydelig at volumet av hekkende vannfugl i området er betydelig redusert. Det mest framtrædne er nok fraværet av den store hettemåkekolonien. Allerede i 1975 var det en koloni på 25-30 par. Kolonien vokste og i 1985 var det minst 170 individ. Den gang lå kolonien inne på myra og var dermed ikke like utsatt for høy vannstand. På slutten av 1990-tallet og fram til 2001, flyttet hettemåkene til øya i utløpet av Svorka. Kolonien var da vesentlig større og min. 500 individ ble registrert i 2001. Øya er flat og er utsatt for oversvømmelse når vannstanden nærmere seg øvre reguleringsnivå. Kolonien forsvant brått, og det ble da spekulert i om at måkene forlot området som følge av oversvømte reir.

Årsakssammenhengene til mindre hekkende vannfugl kan være mangt, men uheldig vannstandsøkning i hekketiden (og da spesielt i rugefasen) for bakkehekkende fugl er høyst sannsynlig en av de viktigste årsakene. Andre medvirkende faktorer kan være økende hekkebestand av trane. Denne arten kan beskatte egg og unger hos mindre vannfugl. Videre kan også opptreden av mink, rødrev og grevling ha medvirket.

Tabell 1. Status og forekomst av vannfugl i Svorkmyran naturreservat. Utdrag av vannfugl som ble observert i 2008 og 2018, da det ble utført systematisk telling av fugl med flere tellinger fra vår til høst.

Art	Hekke-status	Maksnoteringer		Forekomst
		2008	2018	
kanadagås			2	Streif/rastende
grågås		20		Streif/rastende
sangsvane		5	8	Streif/rastende
brunnakke	h	4	2	Årlig i trekketidene
stokkand	H	11	12	Karakterart
stjertand			5	Streif/rastende
krikkand	H	24	203	Karakterart. Oppført antall i 2018 er fra høsttrekket. 16 ind. Vår 2018
toppand	(H)	18	2	Fåttallig i trekketidene. Tidligere hekkefugl
bergand		6		Streif/rastende
kvinand	H	26	15	Karakterart
laksand	(H)	11	1	Karakterart
siland	(H)	8	9	Karakterart
trane	H	6	8	Karakterart
horndykker	h	2	1	fåttallig. Uregelmessig
vipe	H	5	1	Tidligere vanlig hekkefugl. Nå sjelden gjest
heilo	h	2		uregelmessig og fåttallig gjest i trekketidene
sandlo	H		10	fåttallig hekkfugl, og regelmessig under trekket
småspove	h	1		Streif/rastende
storspove	H		2	Tidligere vanlig hekkefugl. Nå uregelmessig streifgjest
rugde	h		3	regelmessig "kveldstrekk"
enkeltbekkasin	H	3	9	fåttallig hekkefugl
strandsnipe	H	3	7	fåttallig hekkefugl
skogsnipe	H	1	2	fåttallig i trekketidene. Hekking påvist
rødstilk	H	5	5	fåttallig hekkefugl
gluttsnipe	H	3	3	fåttallig hekkefugl
hettemåke	(H)	1		Tidligere vanlig hekkefugl. Nå uregelmessig streifgjest
fiskemåke	H	6	4	Tidligere vanlig hekkefugl. Nå uregelmessig streifgjest
storlom	H	2	8	Regelmessig ved utløpet. Har hekket på grasøy i utløpet
gråhegre		3	2	Fåttallig næringssøkende